

Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä kirjeenvaihdolla tehtävän sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa (NATO Mission Iraq, NMI) Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton (Naton) välillä kirjeenvaihdolla Naton kirjeen mukaisesti tehtävän sopimuksen ja lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Naton kirje ja Suomen puoltava vastaus muodostaisivat sopimuksen Suomen osallistumisesta operaatioon.

Sopimuksen tarkoituksena on sopia Suomen ja Naton välillä Suomen osallistumisesta Naton Irak-operaatioon. Sopimus koskee osallistumisjärjestelyjä ja rahoitusvastuita ja sopimuksella ulotetaan Naton ja Irakin välillä kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset koskemaan myös Suomea kumppanimaana. Naton ja Irakin välillä tehdyssä sopimuksessa on sovittu muun muassa joukkojen oikeudellisesta asemasta.

Suomi osallistuu Irakin vakauttamiseen ja turvallisuussektorin kapasiteetin vahvistamiseen sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan keinoin. Suomi osallistuu Yhdysvaltain johtaman kansainvälisen ISILin vastaisen koalition (*Global Coalition against Daesh*) *Operation Inherent Resolve* (OIR) -operaatioon sekä EU:n EUAM Iraq -siviilikriisinhallintaoperaatioon. Naton Irak-operaatio täydentää ISILin vastaisen koalition ja muiden kansainvälisten toimijoiden toimintaa. Suomen osallistuminen Naton Irak-operaatioon edistäisi osaltaan Suomen tavoitteita Irakin vakauttamiseksi. Tasavallan presidentin on määrä päättää osallistumisesta Naton Irak-operaatioon loppuvuodesta 2018.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Kirjeenvaihdolla tehtävä sopimus tulee voimaan Suomen ja Naton välillä Suomen vastauskirjeen antamispäivänä. Tavoitteena on, että sopimus tulisi voimaan 30 päivänä marraskuuta 2018. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	4
3 NATO-RAUHANKUMPPANUUDEN PERUSSOPIMUKSET.....	5
4 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
5 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
6 ASIAN VALMISTELU.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	8
1.1 Suomen ja Naton välillä tehtävä kirjeenvaihto.....	8
1.2 Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto.....	9
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	10
3 VOIMAANTULO.....	11
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS.....	11
LAKIEHDOTUS.....	13
Laki Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä kirjeenvaihdolla tehdystä sopimuksesta	13
SOPIMUSTEKSTI.....	14

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Suomi vahvistaa kahdenvälisiä suhteitaan Irakin kanssa laaja-alaisesti, ja osallistuu maan vakauttamiseen ja turvallisuussektorin kapasiteetin vahvistamiseen sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan keinoin.

Suomi osallistuu Yhdysvaltain johtaman kansainvälisen ISILin vastaisen koalition (*Global Coalition against Daesh*) turvallisuussektorin koulutusyhteistyöhön tällä hetkellä voimassa olevan osallistumispäätöksen mukaisesti noin 100 sotilaalla *Operation Inherent Resolve* (OIR)-operaatiossa. Valtioneuvosto on antanut kesäkuussa 2018 eduskunnalle selonteon osallistumisen jatkamisesta noin 80 sotilaalla 1 päivästä tammikuuta 2019 alkaen vuoden 2019 loppuun asti. Lisäksi Suomi osallistuu siviilikriisinhallinnan asiantuntijoilla koalition poliisikoulutukseen. Suomi on asettanut viisi poliisikouluttajaa Bagdadissa sijaitsevaan koulutuskeskukseen vuoden 2018 alusta.

Koalition kokonaisvaltaisella toiminnalla pyritään vaikuttamaan myös muuttoliikkeen perussyihin. Rajaviranomais- ja poliisiyhteistyöllä vierastaistelijoiden virtaa alueelle on pystytty merkittävästi vähentämään. Suomelle Irakin vakauttaminen on erityisen tärkeää, koska merkittävä osa Suomeen tulleista pakolaisista on Irakista.

EU päätti lokakuussa 2017 käynnistää Irakin turvallisuussektorin uudistamista tukevan siviilikriisinhallintaoperaation EUAM Iraq (*European Union Advisory Mission Iraq*). Operaatio on keskittynyt alkuvaiheessa strategisen tason tukeen Irakin sisäministeriölle ja kansallisen turvallisuusneuvonantajan toimistolle Bagdadissa, mutta muitakin tukikohteita sekä mahdollisuutta toteuttaa tukitoimia Bagdadin ulkopuolella tullaan harkitsemaan. Suomi on sekondeerannut operaatioon kaksi asiantuntijaa.

Suomi tukee Irakissa siviiliturvallisuussektorin kehittämistä ja ISILiltä vapautettujen alueiden vakauttamistoimia myös UNDP:n rahaston kautta sekä antaa humanitaarista apua ja rahoittaa miinanraivausta. Suomi valmistelee myös tukea Irakin ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi. Palautuksia koskeva yhteistyö on tärkeä osa kokonaisvaltaista lähestymistapaa.

Suomen osallistuminen Naton Irak-koulutusoperaatioon edistäisi osaltaan Suomen tavoitteita Irakin vakauttamiseksi ja on perusteltua huomioiden aktiivinen osallistumisemme sotilaalliseen kriisinhallintaan sekä Suomen asema Naton edistyneenä kumppanina. Osallistuminen olisi osa Suomen kokonaisvaltaista tukea Irakin turvallisuussektorin tukemiseksi. Se osoittaisi lisäksi Suomen tukea Naton pyrkimyksille vastata etelästä tuleviin turvallisuushaasteisiin. Osallistuminen on Suomen intresseissä myös Irakin kanssa tavoiteltavan kahdenvälisen yhteistyön edistämisen näkökulmasta.

Tasavallan presidentti ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta linjasivat 10 päivänä elokuuta 2018, että Suomi osallistuu Naton Irakin koulutusoperaatioon enintään viidellä sotilaalla ja että ensi vaiheessa ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019 Suomi lähettäisi operaatioon yhden esikuntaupseerin. Valtioneuvosto on antanut eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2016) 3 §:n mukaisesti 17 päivänä elokuuta 2018 selvityksen Suomen osallistumisesta Naton koulutusoperaatioon Irakissa (UTP 18 /2018 vp). Tasavallan presidentin on määrä päättää osallistumisesta Naton Irak-operaatioon loppuvuodesta 2018. Suomen osallistumisen ehdoista sovitaan Suomen

ja Naton välillä kirjeenvaihdolla tehtävällä sopimuksella Naton 22 päivänä lokakuuta 2018 päivätyn kirjeen mukaisesti.

2 Nykytila

Nato laajentaa Irakin puolustus- ja turvallisuuskapasiteetin kehittämistoimintansa (*Defence Capacity Building*, DCB) koulutusoperaatioksi (*NATO Mission Iraq*, NMI). Operaation suunnittelu päätettiin käynnistää Naton helmikuun puolustusministerikokouksessa ja sen operaatiokonseptista sovittiin huhtikuun ulkoministerikokouksessa. Päätös operaation perustamisesta tehtiin Naton 11.–12. päivänä heinäkuuta 2018 pidetyssä huippukokouksessa Brysselissä.

Koulutusoperaation tavoitteena on tukea Irakin sotilaskoulutusjärjestelmän kehittämistä ja antaa strategisen tason tukea turvallisuussektorin uudistamiseen ja näin tukea Irakia, jotta se kykenisi luomaan kestävätkä kansallisen turvallisuuden rakenteet maan vakauden ylläpitämiseksi. Tavoitteena on kouluttajien sekä relevanttien viranomaisten kouluttaminen sellaiselle tasolle, jossa nämä kykenevät täyttämään tehtäviensä vaatimukset sekä ylläpitämään ja johtamaan sotilaskoulutusinstituutioita itsenäisesti. Operaatio tulee keskittymään sotilaskouluttajien koulutukseen, Irakin turvallisuussektorin reformin tukemiseen ja improvisoitujen räjähteiden torjuntaan. Tasa-arvonäkökulma ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 toimeenpano tullaan huomioimaan operaation toiminnassa.

Operaatio täydentää ISILin vastaisen koalition ja muiden kansainvälisten toimijoiden (EU:n EUAM Iraq –operaatio, YK:n United Nations Assistance Mission for Iraq –operaatio) toimintaa. Kaikki suunnittelussa määritellyt tehtävät ovat sellaisia, joissa koalitio on pyytänyt Naton tukea.

Operaatio on tarkoitettu toteuttaa Bagdadin, Tajiin ja Besmayan alueilla. Näistä Taji on keskeinen logistinen tukikohta koko Irakin kannalta. Tajiin tukikohta sijaitsee noin 35 kilometriä Bagdadista pohjoiseen ja Besmayan tukikohta noin 15 kilometriä Bagdadista itään.

Operaation keskeisin tehtävä osana Irakin turvallisuussektorin reformin tukemista on neuvonantotoiminta Irakin puolustusministeriössä, maanpuolustuskorkeakoulussa ja muissa sotilasopetuslaitoksissa sekä Irakin armeijan eri aselajikouluissa, jotka sijaitsevat edellä mainituilla toiminta-alueilla.

Operaation sotilaat eivät tule suorittamaan taistelutoimia eivätkä toimimaan samaan aikaan taisteluoperaatioita tekevien irakilaisjoukkojen kanssa. Operaatio ei myöskään tule antamaan koulutusta tai neuvonantoa sellaisille sotilasjoukoille tai ryhmittymille, jotka eivät ole Irakin hallituksen suorassa kontrollissa.

Operaation suuruudeksi suunnitellaan noin 580 sotilaan vahvuutta. Ensimmäiset joukot ovat saapuneet Irakiin syys-lokakuussa. Läsnaolo vahvistuisi asteittain ja täysi toimintavalmius on tarkoitus saavuttaa keväällä 2019.

Operaatio kytkeytyy yleisellä tasolla ISIL-koalition laajempaan viitekehykseen, mutta toimii kuitenkin itsenäisenä operaationa omassa komentoketjussaan. Tukikohtien omasuojan ja logistiikan osalta operaation on tarkoitus tukeutua mahdollisuuksien mukaan ISIL-koalition *Operation Inherent Resolve* (OIR) joukkoihin. Tätä koskevia yhteistoimintajärjestelyjä suunnitellaan parhaillaan.

Naton koulutusoperaation oikeudellinen perusta pohjautuu Irakin hallituksen 12 päivänä helmikuuta 2018 kirjeitse Naton pääsihteerille lähettämään tukipyyntöön sekä Naton ja Irakin

hallituksen väliseen aiempaan, vuoden 2016 kirjeenvaihtoon, jolla perustettiin Naton puolustus- ja turvallisuuskapasiteetin kehittämistoimet (*Defence Capacity Building, DCB*) Irakissa (myöhemmin Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto). Jälkimmäinen kirjeenvaihto toimii samalla myös joukkojen oikeudellista asemaa koskevaa sopimusta (*Status of Forces Agreement, SOFA*) vastaavana järjestelyinä uudelle koulutusoperaatiolle. Myös kumppanimaiden osallistuminen operaatioon tapahtuu tämän kirjeenvaihdon pohjalta. Kirjeenvaihtoa täydennetään tarpeen mukaan, mikäli se operaation toimeenpanon edetessä osoittautuu tarpeelliseksi. Irakin hallitus hyväksyi Suomen osallistumisen operaatioon kumppanimaana 27 päivänä elokuuta 2018.

Suomen osallistuminen operaatioon kumppanimaana perustuisi Naton ja Suomen väliseen kirjeenvaihtoon, jolla sovittaisiin Suomen osallistumisesta ja rahoitusvastuista ja ulotettaisiin yllä mainitun Naton ja Irakin hallituksen välisen kirjeenvaihdon määräykset koskemaan myös Suomea kumppanimaana.

3 Nato-rauhankumppanuuden perussopimukset

Nato-maiden kesken on vuonna 1951 tehty sopimus niiden joukkojen asemasta (*Status of Forces Agreement, jäljempänä NATO SOFA*) sekä vuonna 1952 Naton sotilasesikuntien ja niiden henkilöstön asemaa koskeva Pariisin pöytäkirja. Sopimus ja pöytäkirja sisältävät määräyksiä, jotka koskevat muun muassa maahantulomuodollisuuksia, aseenkanto-oikeutta, tuomiovallan käyttöä, vahingonkorvausoikeutta ja siitä luopumista eräissä tapauksissa sekä joukkojen/henkilöstön erioikeuksia ja vapauksia.

Suomi allekirjoitti rauhankumppanuuteen (*Partnership for Peace, PfP*) tähtäävän kehysasiakirjan 9 päivänä toukokuuta 1994. Nato-maiden ja rauhankumppanuuteen osallistuvien maiden välillä on tehty sopimus joukkojen asemasta (*PfP SOFA*) ja sen ensimmäinen lisäpöytäkirja sekä Pariisin pöytäkirjaan viittaava toinen lisäpöytäkirja, joiden kautta kumppanimaat soveltavat NATO SOFAn ja Pariisin pöytäkirjan määräyksiä. Suomi on sitoutunut PfP SOFAan ja sen ensimmäiseen lisäpöytäkirjaan vuonna 1997 (SopS 64 ja 65/1997) ja PfP SOFAn Pariisin pöytäkirjaan viittaavaan toiseen lisäpöytäkirjaan vuonna 2005 (SopS 72 ja 73/2005 ja 27/2009). Edellä mainitut sopimukset soveltuvat yleisesti Naton ja kumppanimaiden suhteissa. Niitä ei sovelleta joukkojen asemaan suhteessa kolmanteen maahan.

Suomen ja Naton välillä on myös tehty tietoturvaluussopimus vuosina 1994 ja 2012 (SopS 7 ja 8/2013). Kyseisen sopimuksen soveltamisesta Naton koulutusoperaatiossa sovitaan Suomen ja Naton välisessä kirjeenvaihdossa.

4 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kirjeenvaihdolla Suomen ja Naton välillä tehtävän sopimuksen tavoitteena on sopia Suomen ja Naton välillä Suomen osallistumisesta Naton Irak-operaatioon. Sopimus koskee osallistumis- ja rahoitusjärjestelyitä ja sopimuksella ulotetaan joukkojen oikeudellisesta asemasta Naton ja Irakin välillä kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset koskemaan myös Suomea operaatiokumppanina.

Esityksen tavoitteena on hankkia eduskunnan hyväksyminen sopimukselle. Esitys sisältää myös ehdotuksen niin sanotuksi blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

5 Esityksen vaikutukset

HE 209/2018 vp

Tasavallan presidentti ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta linjasivat, että Suomi osallistuu Naton Irakin koulutusoperaatioon enintään viidellä sotilaalla. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle annetun selvityksen (UTP 18/2018 vp) mukaan Suomi osallistuisi koulutusoperaatioon ensivaiheessa yhdellä yhteysupseerilla.

Tarkoituksena on, että suunniteltu osallistuminen Naton koulutusoperaatioon ei lisää suomalaissotilaiden kokonaismäärää Irakissa. Suomen kokonaisosallistuminen, mukaan lukien osallistuminen OIR-operaatioon, olisi näin ollen yhteensä noin 80 sotilasta. Tämän valossa lähtökohtana on, että Suomen osallistuminen Irakin koulutusoperaatioon voidaan toteuttaa sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahakehysten puitteissa. Ulkoasiainvaliokunnalle annettuun selvitykseen sisältyvän alustavan arvion mukaan yhden sotilaan 12 kuukauden mittaisen osallistumisen kustannus on ulkoministeriön momentin (24.10.20) osalta noin 110 000 euroa ja puolustusministeriön momentin (27.30.20) osalta noin 150 000 euroa.

Suomen ja Naton välisessä sopimuksessa määritellään osallistumista ja rahoitusta koskevat ehdot ja ulotetaan Naton ja Irakin välillä kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset koskemaan myös Suomea kumppanimaana. Naton ja Irakin välillä tehdyssä kirjeenvaihdossa on sovittu, että Irak myöntää täysimittaisina Naton henkilöstölle, mukaan lukien kumppanivaltioiden henkilöstö, diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 3 ja 4/1970) mukaiset vastaavat erioikeudet, vapaudet ja helpotukset kuin on myönnetty Irakiin sijoitetuille diplomaattisille edustajille. Tällaisia erioikeuksia ja vapauksia ovat muun muassa vapautus asemamaan lainkäyttövallasta ja koskemattomuus.

6 Asian valmistelu

Suomi on osallistunut kriisinhallintaan Irakissa vuodesta 2015 alkaen. Eduskunta on käsitellyt Suomen osallistumista valtioneuvoston antamien selontekojen (VNS 10/2014 vp - EK 60/2014 vp, VNS 2/2016 vp - EK 8/2016 vp, VNS 5/2017 vp - EK 22/2017 vp, VNS 4/2018 vp - EK 19/2018 vp) ja selvitysten pohjalta. Irakin tilannetta on käsitelty myös kaksi kertaa vuodessa annetuissa kriisinhallintakatsauksissa.

Tasavallan presidentti ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta linjasivat 10 päivänä elokuuta 2018, että Suomi osallistuu Naton Irakin koulutusoperaatioon enintään viidellä sotilaalla ja että ensi vaiheessa ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019 Suomi lähettäisi operaatioon yhden esikuntaupseerin. Valmistelun edetessä ja mikäli operaatiossa avautuu Suomen kannalta tarkoituksenmukaisia tehtäviä, voi kuitenkin osoittautua tarpeelliseksi lähettää operaatioon yksittäisiä kouluttajia. Tämän johdosta osallistumispäätös tehtäisiin niin, että se mahdollistaa osallistumisen operaatioon enintään viidellä sotilaalla.

Valtioneuvosto on antanut eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 3 §:n mukaisesti 17 päivänä elokuuta 2018 selvityksen Suomen osallistumisesta Naton koulutusoperaatioon Irakissa (UTP 18/2018 vp). Tasavallan presidentin on määrä päätätä osallistumisesta Naton Irak-operaatioon loppuvuodesta 2018.

Sen jälkeen, kun Suomi hyväksyttiin potentiaaliseksi operaatiokumppaniksi, Suomen ja Naton sihteeristön edustajat neuvottelivat ja valmistelivat Suomen osallistumista koskevan sopimuksen syyskuun 2018 aikana. Naton puitteissa on laadittu myös operaatiosuunnitelma (OPLAN) sekä voimankäytön säännöt (rules of engagement). Operaatiossa lähtökohtana on voimankäyttö vain itsepuolustustarkoituksessa, jonka perustana on kansainvälisen oikeuden tunnustama yksilön itsepuolustus oikeus. Kansallisesti yksilön itsepuolustus oikeus perustuu rikoslain (39/1889) säädettyyn hätävarjeluun. Operaation voimankäytön sääntöjen mukaan operaatio voi myös puolustaa omia tukikohtiaan ja suojata henkilöstöään sekä operaation kannalta kriit-

HE 209/2018 vp

tistä materiaalia. Irakin hallituksen ja Naton välillä on sovittu operaation voimankäytön periaatteista edellä kuvatun mukaisesti. Suomen osalta voimakeinojen käytöstä säädetään sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 27 §:ssä. Operaation voimankäytösäännöt ovat tämänkaltaiselle koulutusoperaatiolle tyypilliset.

Nato on 22 päivänä lokakuuta toimittanut Suomen osallistumista operaatioon koskevan kirjeen Suomen hallitukselle. Kirjeessä on huomioitu Suomen ja Naton välisten neuvottelujen tulos. Suomen hallituksen vastauskirjeessä vahvistetaan Naton kirjeessä esitetty sisältö. Suomen hallituksen on tarkoitus vastata Naton kirjeeseen eduskunnan hyväksyttyä Naton kirjeen mukaisesti tehtävän kirjeenvaihdon ja tasavallan presidentin myöntettyä Suomen Nato suurlähettiläälle tätä koskevat kirjeenvaihtovaltuudet. Tavoitteena on, että sopimus tulisi voimaan 30.11.2018.

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoministeriössä yhteistyössä puolustusministeriön kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Suomen ja Naton välillä kirjeenvaihdolla tehtävä sopimus muodostuu varsinaisesta kirjeenvaihdosta koskien osallistumista ja rahoitusta. Nato on 22 päivänä lokakuuta 2018 toimittanut kirjeen Suomen hallitukselle. Kirjeessä on huomioitu Suomen ja Naton välisten neuvottelujen tulos. Suomen hallituksen vastauskirjeessä vahvistetaan Naton kirjeessä esitetty sisältö.

Kirjeenvaihdolla tehtävällä sopimuksella ulotetaan myös Naton ja Irakin välillä kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset koskemaan Suomea kumppanimaana. Seuraavassa on tarpeen selostaa sekä Suomen ja Naton välillä tehtävää kirjeenvaihtoa että Naton ja Irakin välillä tehtyä kirjeenvaihtoa.

1.1 Suomen ja Naton välillä tehtävä kirjeenvaihto

Suomen ja Naton välisen kirjeenvaihdon tarkoituksena on vahvistaa Suomen osallistuminen Naton Irakin koulutusoperaatioon. Suomi osallistuisi koulutusoperaatioon ensivaiheessa yhdellä yhteysupseerilla. Tarkoituksena on, että Suomen lähettämät henkilöt olisivat operaatiossa vähintään kuuden kuukauden pituisen ajan, jota voidaan pidentää. Joukkojen poisvetäminen vaatisi kuitenkin ilmoituksen asiasta Naton Irak-operaation komentajalle vähintään kolme kuukautta etukäteen, jollei muuta sovita. Kirjeenvaihdossa viitataan Naton ja Irakin väliseen kirjeenvaihtoon, sekä Naton operaation suunnitteluasiakirjoihin, ja todetaan niiden, sekä niiden muutosten, sitovan myös Suomea.

Kirjeenvaihdolla sovitaan, että Suomen operaatioon lähettämät henkilöt siirretään Naton Euroopan joukkojen komentajan (SACEURin) alaisuuteen operatiiviseen komentosuhteeseen ja Naton hyväksytyjen voimankäyttösääntöjen alaisuuteen.

Kirjeenvaihdolla vahvistetaan se, että Suomen viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimet varmistaakseen asianmukaisen kurin säilymisen Suomen henkilöstön keskuudessa sekä käyttävät tarvittaessa lainkäyttövaltaa suhteessa rikokseen tai muuhun oikeudenloukkaukseen mahdollisesti syyllistyneeseen Suomen henkilöstöön. Puolustusvoimien rikostorjunnasta ja sotilaskurinpitomenettelystä säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014). Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta säädetään rikoslain 1 luvussa. Rikoslain 1 luvun 2–8 §:ssä on säännökset Suomen lain soveltamisesta ulkomailla tehtyihin rikoksiin. Rikoslain 1 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan Suomen lakia sovelletaan rikoslain 45 luvussa (sotilasrikokset) mainittuun rikokseen, jonka luvun säännösten alainen henkilö on tehnyt Suomen ulkopuolella.

Suomalaisen kriisinhallintahenkilöstön rikosoikeudellisesta vastuusta säädetään sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 28 §:ssä, jonka mukaan kriisinhallintapalveluksessa oleviin henkilöihin sovelletaan rikoslain 45 luvun säännöksiä. Heihin sovelletaan myös sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annettua lakia, jonka 1 §:n mukaan sotilaskurinpitomenettelyssä voidaan tutkia teko, jos on syytä epäillä sotilaskurinpitomenettelyn alaisen henkilön syyllistyneen sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 2 §:ssä tarkoitettuun rikokseen. Sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n mukaan sotilasoikeudenkäyntiasioita ovat sotilasrikoksia koskevat asiat sekä eräät muut rikosasiat silloin, kun teko on kohdistunut puolustusvoimiin tai toiseen sotilaaseen.

Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 27 §:n mukaan, kun sotilasoikeudenkäyntilaissa tarkoitettu rikos on tullut kurinpitoesimiehen tietoon tai kun on syytä epäillä, että tällainen rikos on tehty, kurinpitoesimiehen on viipymättä huolehdittava, että asiassa toimitetaan esitutkinta. Tutkintaan sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä esitutkinnasta rikosasiassa säädetään.

Vaihdettaessa turvallisuusluokiteltuja tietoja Naton ja sen operaatiokumppaneiden välillä, noudatetaan olemassa olevia turvallisuusjärjestelyjä. Suomi noudattaa Suomen ja Naton välillä tehdyn tietoturvallisuussopimuksen määräyksiä (SopS 7 ja 8/2013).

Kirjeenvaihdon tarkoituksena on myös sopia Suomen rahoitusvastuista.

Sopimuksella sovitaan vaateista luopumisesta Nato-maiden ja operaatiokumppanien kesken koskien omaisuus- ja henkilövahinkoja. Lisäksi sovitaan, että koskien vaateita kolmansilta osapuolilta Suomi on vastuussa omista teoistaan tai laiminlyönneistään aiheutuneista vahingoista sekä tällaisten vaateiden käsittelemisestä Naton Irak-operaation komentajan hyväksymien menettelyjen mukaisesti. Vahinkojen korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Valtion korvausvastuusta säädetään lain 3 luvussa (työnantajan ja julkisyhteisön korvausvastuu). Sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 7 §:n mukaan suomalaisella kriisinhallintahenkilöstöllä tarkoitetaan palvelussitoumuksen tehneitä henkilöitä, kriisinhallintaorganisaatioon kuuluvia henkilöitä, vaihtohenkilöstöä sekä valmistelu- ja varautumistehtäviin erikseen määrättyjä henkilöitä. Palvelussuhteen alkamisen jälkeen kriisinhallintahenkilöstö on palvelussuhteessa valtioon.

Kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen tulkinta- ja soveltamisasioissa neuvotellaan Naton ja Suomen kesken ja operatiivisten asioiden osalta Naton Irakin koulutusoperaation komentajan ja Suomen kansallisten joukkojen komentajan kesken. Sopimusta voidaan täydentää toimeenpanojärjestelyin, jotka tehdään Naton ja Suomen nimettyjen edustajien välillä.

1.2 Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto

Naton koulutusoperaation oikeudellinen perusta pohjautuu Irakin hallituksen 12 päivänä helmikuuta 2018 kirjeitse Natolle lähettämään tukipyyntöön, sekä Naton ja Irakin hallituksen aiempaan vuoden 2016 väliseen kirjeenvaihtoon, jolla perustettiin alun perin Naton puolustus- ja turvallisuuskapasiteetin kehittämistoimet (Defence Capacity Building, DCB) Irakissa (Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto). Jälkimmäinen kirjeenvaihto toimii samalla myös joukkojen oikeudellista asemaa koskevaa sopimusta (Status of Forces Agreement, SOFA) vastaavana järjestelynä uudelle koulutusoperaatiolle. Kirjeenvaihtoa tullaan päivittämään tarpeen mukaan, mikäli se operaation toimeenpanon edetessä osoittautuu tarpeelliseksi.

Kirjeenvaihdolla Nato ja Irak ovat sopineet Naton henkilöstön suorittamista toimista Irakissa ja niihin liittyvistä menettelyistä. Kirjeessä määritellään lisäksi, keitä kaikkia Naton henkilöstöön voi kuulua. Naton henkilöstöön kuuluviksi katsotaan myös henkilöstö, jonka Naton kumppanivaltioiksi tunnustamat valtiot määräävät tai asettavat Natoon ja jonka Irak hyväksyy.

Naton henkilöstöön kuuluville henkilöille on kirjeenvaihdolla sovittu Irakin myöntävän täysimittaisina diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 3 ja 4/1970) mukaiset vastaavat erioikeudet, vapaudet ja helpotukset kuin on myönnetty Irakiin sijoitetuille diplomaattisille edustajille. Irak on sitoutunut helpottamaan Naton henkilöstön viisumi- ja tulilivaatumuksia.

Kirjeenvaihdolla on sovittu, että Naton henkilöstöön kuuluvilla sotilashenkilöillä on oikeus käyttää kansallista sotilasunivormuaan sekä pitää hallussaan ja kantaa aseita, jos se on heitä koskevien määräysten mukaan sallittua. Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 45 §:n 1 momentin mukaan puolustusvoimien ammattisotilas ja sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain mukaisessa palvelussuhteessa oleva on velvollinen palveluksessa käyttämään puolustusvoimien sotilaspukua, jollei virkatehtävien laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrätä. Aseiden hallussapidosta tai kantamisesta ei ole sotilaiden osalta erikseen säädetty.

Irak on sitoutunut omalla kustannuksellaan varmistamaan Naton henkilöstön ja sen toimi- ja majoitustilojen turvallisuuden Irakissa. Lisäksi Nato ja Irak ovat sopineet, että Nato voi omalla kustannuksellaan täydentää edellä mainittuja Irakin turvallisuustoimia muun muassa palkkaamalla yksityisiä turvallisuuspalvelujen tarjoajia.

Nato ja Irak ovat sopineet menettelyistä vaihdettaessa turvallisuusluokiteltua tietoa välillään. Nato ja Irak ovat tehneet tietoturvaluksuussopimuksen 21 päivänä marraskuuta 2012.

Naton ja Irakin väliset riidat, jotka koskevat sopimuksen tulkintaa tai soveltamista on sovittu ratkaistavan diplomaattisin keinoin.

Kirjeenvaihdolla on sovittu vaateista luopumisesta Naton ja Irakin kesken koskien omaisuus- ja henkilövahinkoja. Vahinkojen korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa. Valtion korvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslain 3 luvussa (työnantajan ja julkisyhteisön korvausvastuu).

Lisäksi on sovittu, että Naton henkilöstöön kuuluviin sotilashenkilöihin sovelletaan kyseisen Naton jäsenvaltion tai Naton kumppanivaltion yksinomaista lainkäyttövaltaa, mukaan lukien kurinpitovalta. Suomalaisen kriisinhallintahenkilöstön rikosoikeudellisesta vastuusta säädetään sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 28 §:ssä. Puolustusvoimien rikostorjunnasta ja sotilaskurinpitomenettelystä säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014).

Naton ja Irakin välisen kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset eivät rajoita Irakin ja joukkoja luovuttavan valtion välillä tehtyjen kahdenvälisten sopimusten täytäntöönpanoa.

Kirjeenvaihto sisältää määritelmät siinä käytetyistä termeistä ”Naton joukot”, ”muu Naton henkilöstö” ja ”joukkoja luovuttava valtio”.

Sopimuksen määräyksiä voidaan täydentää muilla järjestelyillä.

Sopimus sisältää loppumääräykset sopimuksen muuttamisesta, voimaantulosta ja irtisanomisesta. Sopimus voidaan irtisanoa kirjallisella ilmoituksella ja irtisanominen tulee voimaan 90 päivän kuluttua mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta lukuun ottamatta niitä määräyksiä, jotka koskevat vaateista luopumista, riitojen ratkaisemista ja turvallisuusluokiteltua tietoa.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lain 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälässä säädettäisiin, että sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto on tullut voimaan 19. huhtikuuta 2016.

Kirjeenvaihdolla tehtävä sopimus tulee voimaan Suomen ja Naton välillä Suomen vastauskirjeen antamispäivänä. Nato on 22 päivänä lokakuuta 2018 toimittanut osallistumista koskevan kirjeen Suomelle. Tavoitteena on, että sopimus tulisi voimaan 30 päivänä marraskuuta 2018. Vastauskirjeen toimittaminen edellyttää kirjeenvaihtovaltuuksien hakemista Suomen Nato suurlähettiläälle tasavallan presidentiltä sen jälkeen, kun eduskunta on kirjeenvaihdon osaltaan hyväksynyt. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta määräyksestä on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Suomen ja Naton välisellä kirjeenvaihdolla ulotetaan Naton ja Irakin välillä kirjeenvaihdolla tehdyn sopimuksen määräykset koskemaan myös Suomea kumppanimaana. Eduskunnan suostumusta edellyttäviä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä sisältyy sekä Suomen ja Naton väliseen että Naton ja Irakin väliseen kirjeenvaihtoon.

Suomen ja Naton välisellä kirjeenvaihdolla vahvistetaan se, että Suomen asianomaiset viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimet varmistaakseen asianmukaisen kurin säilymisen Suomen henkilöstön keskuudessa sekä käyttävät tarvittaessa lainkäyttövaltaa mahdolliseen rikokseen tai muuhun oikeudenloukkaukseen, johon Suomen henkilöstöön kuuluva on syyllistynyt. Myös Naton ja Irakin välisessä kirjeenvaihdossa määrätään yksinomaisen lainkäyttövallan, mukaan lukien kurinpitovalta, säilymisestä Naton jäsenvaltioilla ja Naton kumppanimailla. Suomalaisen kriisinhallintahenkilöstön rikosoikeudellisesta vastuusta säädetään sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 28 §:ssä. Puolustusvoimien rikostorjunnasta ja sotilaskurinpitoimenettelystä säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa. Kirjeenvaihtojen kurinpitoa ja lainkäyttövaltaa koskevat kohdat kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

Sekä Suomen ja Naton välinen kirjeenvaihto että Naton ja Irakin välinen kirjeenvaihto sisältävät vahingonkorvausvastuuta koskevia määräyksiä. Suomessa vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa ja näin ollen kirjeenvaihtojen kyseiset kohdat kuuluvat lainsäädännön alaan.

HE 209/2018 vp

Naton ja Irakin välisessä kirjeenvaihdossa määritellään lisäksi siinä käytetty termi ”Naton henkilöstö”. Tällainen määräys, joka välillisesti vaikuttaa aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluu itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp ja PeVL 24/2001 vp).

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulusoperaatioon Irakissa Suomen hallituksen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä kirjeenvaihdolla Pohjois-Atlantin liiton 22 päivänä lokakuuta 2018 päivätyyn kirjeen mukaisesti tehtävän sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä kirjeenvaihdolla tehdystä sopimuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Suomen osallistumisesta Pohjois-Atlantin liiton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa Suomen hallituksen ja Pohjois-Atlantin liiton välillä kirjeenvaihdolla Pohjois-Atlantin liiton 22 päivänä lokakuuta 2018 päivätyn kirjeen mukaisesti tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2018

Pääministeri

JUHA SIPILÄ

Ulkoministeri Timo Soini

Sopimusteksti

(Suomennos)

SG(2018)0279

22. lokakuuta 2018

Arvoisa suurlähettiläs,

Minulla on kunnia viitata Irakin esittämään pyyntöön ja myöhempiin Pohjois-Atlantin liiton päätöksiin, joilla on sovittu yhteistyöstä uuden Nato-johtoisen koulutus- ja valmiuksien kehittämisoperaation perustamisesta Irakiin. Tämän operaation nimeksi tulee Naton Irak-operaatio.

Naton ja Irakin välisen kirjeenvaihdon perusteella Nato ja Irak sopivat Naton henkilöstön läsnäolosta Irakissa, jossa tämän henkilöstön tarkoituksena on neuvoa asianomaisia Irakin puolustusministeriön ja sen laitosten virkamiehiä, kouluttaa Irakin ammatillisten sotilaskoulutuslaitosten kouluttajia sekä neuvoa Irakin kansallisen turvallisuusneuvonantajan toimistoa ja Irakin kansallisia turvallisuusrakenteita turvallisuusalan uudistuksessa ja nykyisen toiminnan jatkamisessa. Irak on 27. elokuuta 2018 hyväksynyt Suomen tasavallan osallistumisen kumppanivaltiona.

Viittaan myös Pohjois-Atlantin neuvoston päätökseen hyväksyä aluksi Suomen tasavallan tarjous Naton Irak-operaatioon osallistumisesta ja, kunnes nämä taloudelliset järjestelyt ja osallistumisjärjestelyt on saatettu päätökseen, päätöstä seuraavaan Suomen tasavallan tunnustamiseen operaatiokumppaniksi Naton Irak-operaatioon.

Näin ollen, aiempien keskustelujen ja viestienvaihdon perusteella ja tämän sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä, hyväksyn arvostaen Suomen hallituksen tarjouksen luovuttaa Naton Irak-operaatioon aluksi yhden henkilön ja myöhemmin mahdollisesti useampia henkilöitä. Käsitakseni mukaan Suomen tasavallan hallituksen tarkoituksena on, että Suomi osallistuu Naton Irak-operaatioon vähintään kuuden (6) kuukauden ajan ja että tätä aikaa voidaan pidentää.

Naton Irak-operaation asemaa koskevista periaatteista määrätään Pohjois-Atlantin liiton ja Irakin tasavallan välisessä kirjeenvaihdossa (jäljempänä Nato ja Irakin kirjeenvaihto), mahdollisissa täydentävissä järjestelyissä ja Naton operaatiosuunnitelmaa koskevissa asiakirjoissa. Operaatioon osallistumista koskevan lopullisen päätöksen katsotaan riippuvan siitä, hyväksyttekö näiden asiakirjojen määräykset. Pyydän teitä ilmaisemaan hyväksyntänne sille, että Suomen joukot menettelevät näiden asiakirjojen ehtojen ja niiden mahdollisten muutosten mukaisesti koko sen ajan, jonka Suomen tasavalta osallistuu Naton Irak-operaatioon.

Kiinnitän huomiotanne siihen, että Suomen tasavallan osallistumiseen Naton Irak-operaatioon sovelletaan edellä mainittujen Nato ja Irakin kirjeenvaihdon ja täydentävien järjestelyjen määräyksiä ainoastaan Naton johdolla suoritettavien järjestelyjen osalta.

Jäljempänä viitatus operaatiosuunnitelman määräysten mukaisesti Pohjois-Atlantin neuvosto on valtuuttanut Naton Euroopan joukkojen komentajan (SACEURin) johtamaan Naton Irak-operaatiota. SACEUR vastaa yleisesti Naton Irak-operaation strategisesta johtamisesta sekä

operatiivisesta johtamisesta sen jälkeen, kun valtiot ovat siirtäneet hänelle tarvittavat valtuudet. SACEUR delegoi joukkojen operatiivisen johdon Napolissa toimivan yhteisen komentokeskuksen komentajalle. Tämä delegoi nämä valtuudet edelleen Naton Irak-operaation komentajalle, joka johtaa operaatiota operaatioalueella ja sovittaa sen toiminnot yhteen Irakin viranomaisten toimintojen kanssa.

Viitaten SACEURin operaatiosuunnitelman 11200 myöhemmin korjattuihin, muutettuihin ja korvattuihin osiin pyydän teitä ilmaisemaan hyväksyntänne sille, että Naton Irak-operaatioon luovutettavat kansalliset joukot, jotka ovat operaatioalueella ja joiden on arvioitu pystyvän suorittamaan niille annetut tehtävät, siirretään SACEURin alaisuuteen toiminnalliseen johdosuhteeseen ja Naton hyväksytyjen voimankäytösääntöjen alaisuuteen. Naton Irak-operaation komentaja käskää kansallisia joukkoja omaa komentoketjuaan pitkin ja käyttää kansallisia joukkoja niiden valmiuksien mukaisesti, ottaen huomioon joukkojen komentajan antamat neuvot. Natoon kuulumattomat valtiot säilyttävät kansallisen komentosuhteensa omiin joukkoihinsa. Tältä osin korostan, että yksiköiden toiminnan jatkuvuus Naton Irak-operaatiossa on tärkeää, ja pyydän teitä ilmaisemaan yksimielisyyttenne siitä, ettei Suomen joukkoja vedetä pois operaatiosta ilmoittamatta asiasta Naton Irak-operaation komentajalle vähintään kolme (3) kuukautta etukäteen, jollei muuta sovita.

Lisäksi pyydän teitä vahvistamaan, että kansallisista joukoistanne vastaavat asianomaiset viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimet varmistaakseen asianmukaisen kurin säilymisen Suomen henkilöstön keskuudessa sekä käyttäkseen tarvittaessa lainkäyttövaltaa mahdolliseen rikokseen tai muuhun oikeudenloukkaukseen, johon Suomen henkilöstöön kuuluva on syyllistynyt

Vaihdettaessa Naton turvallisuusluokiteltuja tietoja Naton ja operaatiokumppanien välillä noudatetaan olemassa olevia turvallisuusjärjestelyjä siten kuin Nato ja kaikki osallistuvat valtiot keskenään ovat sopineet.

Operaatiokumppaneina toimivat valtiot voivat saattaa operaatiota koskevia poliittisia kysymyksiä Naton pääsihteerin käsiteltäväksi.

Maanne osallistumisesta Naton Irak-operaatioon aiheutuu seuraavat taloudelliset velvoitteet:

- a. Suomen tasavalta vastaa Suomen joukkojen henkilöstön sekä joukkojen aseiden ja kaluston kuljetuksesta, ilman kuluja Natolle, nimetystä lähtöpaikasta nimettyyn sijaintipaikkaan operaatioalueelle ja pois sieltä keskinäisesti laaditun rotaatiosuunnitelman mukaisesti.
- b. Suomen tasavalta vastaa ruoan, majoituksen, poltto- ja voiteluaineiden ja lääkintähuollon toimittamisesta henkilöstölleen operaatioalueelle sekä perustason tuesta, ilman kuluja Natolle. Vastaavasti Nato ei toimita eikä huolla kalustoa, jota Suomen joukot käyttävät tehtäväänsä toteuttaessaan.
- c. Suomen tasavalta maksaa, ilman kuluja Natolle, henkilöstönsä palkat, erityiskorvaukset, etuudet, päivärahat ja avustukset sekä muut sellaiset maksut, jotka tällaiselle henkilöstölle tavallisesti maksettaisiin sen ollessa sijoitettuna operaatioalueelle.
- d. Suomen tasavalta toimittaa henkilöstölleen, ilman kuluja Natolle, aseet ja muun kaluston, jotka se tarvitsee tehtäviensä suorittamiseksi.

HE 209/2018 vp

e. Nato ei suorita Suomen tasavallalle maksuja eikä korvauksia joukkojen luovuttamisesta Naton Irak-operaatioon.

f. Suomen tasavalta vastaa kuluista, jotka aiheutuvat sen kansallisesta edustuksesta Naton esikunnissa.

g. Naton jäsenvaltiot ja operaatiokumppaneina toimivat valtiot ovat sopineet keskenään luopuvansa kaikista toisilleen ja muille operaatiokumppaneina toimiville valtioille esittävistä vaateista, jotka koskevat niiden Naton Irak-operaatioon luovutettujen joukkojen omistamalle tai käyttämälle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja tai näiden joukkojen henkilöstölle aiheutuneita henkilövahinkoja. Hyväksymällä tämän sopimuksen Suomen tasavalta sitoutuu hyväksymään vastaavan sitoumuksen.

h. Operaatiokumppaneina toimivat valtiot, mukaan lukien Suomen tasavalta, ja muut Naton Irak-operaation elementit vastaavat vaateista, jotka koskevat niiden teoista ja laiminlyönneistä aiheutuneita vahinkoja ja jotka esittää vahingon tapahtumavaltiosta peräisin oleva kolmas osapuoli. Kaikki kolmansien osapuolten vaateet käsitellään Naton Irak-operaation komentajan hyväksymien menettelyjen mukaisesti ja saatetaan vahingosta vastaavan valtion ratkaistaviksi.

Asiat, joita ei ole käsitelty tässä kirjeessä, jäävät Suomen tasavallan hallituksen vastuulle, eikä niistä aiheudu taloudellisia velvoitteita Natolle tai muille Naton Irak-operaatioon osallistuville kansallisille elementeille.

Kaikki tämän sopimuksen määräysten soveltamista tai tulkintaa koskevat asiat ratkaistaan asianmukaisilla neuvotteluilla Naton ja Suomen tasavallan kesken.

Naton Irak-operaation komentaja ja Suomen kansallisten joukkojen komentaja tai heidän nimetyt edustajansa ratkaisevat operatiiviset asiat, jotka koskevat Suomen tasavallan Naton Irak-operaatioon luovuttamia resursseja.

Tätä sopimusta voidaan täydentää toimeenpanojärjestelyillä, joista sovitaan Naton ja Suomen tasavallan nimettyjen edustajien kesken.

Minulla on kunnia ehdottaa, että tämä kirje ja vastauksenne, jolla vahvistetaan, että maanne hallitus hyväksyy kirjeen ehdot, muodostavat yhdessä sopimuksen, joka tulee voimaan vastauksenne antamispäivänä.

Kunnioittavasti,

Jens Stoltenberg

Ylhäisyytenne,
Piritta Asunmaa
Suurlähettiläs,
Suomen tasavallan Pohjois-Atlantin liiton erityisedustuston päällikkö

SG(2018)0279

22 October 2018

Dear Ambassador,

I have the honour to refer to the request of Iraq and the subsequent North Atlantic Council decisions agreeing to work together to establish a new NATO-led training and capacity building mission in Iraq. This mission will be known as NATO Mission Iraq.

Based on the NATO-Iraq exchange of letters, NATO and Iraq agree to the presence of NATO Personnel in Iraq for the purpose of advising relevant officials in the Ministry of Defence and its institutions, training Iraqi instructors at Professional Military Education institutions, advising the Office of the National Security Adviser and Iraq's national security structures in the areas of Security Sector Reform and continuing the current activities. Iraq has accepted, on 27 August 2018, the participation of the Republic of Finland as a partner nation.

I refer also to the decision by the North Atlantic Council to initially accept the Republic of Finland offer to contribute to the NATO Mission Iraq and, pending completion of these financial and participation arrangements the subsequent recognition of the Republic of Finland as an operational partner in the NATO Mission Iraq.

Therefore, based upon previous discussions and communications, and on signature of this Agreement, I accept with appreciation the offer of the Government of the Republic of Finland to provide to the NATO Mission Iraq initially one person with a possible increase at a later stage. It is my understanding that it is the intention of the Government of the Republic of Finland to maintain its participation in the NATO Mission Iraq for a period of at least six (6) months, which may be extended.

The principles concerning the status of the NATO Mission Iraq are set out in the Exchange of Letters between the North Atlantic Treaty Organization and the Republic of Iraq (hereinafter the NATO-Iraq EOL), in any supplementary arrangements and in NATO's operational planning documents. It is understood that your ultimate decision with respect to participation in the mission will be contingent upon your acceptance of the provisions of these documents. I seek your agreement that the Finnish contingent shall conduct itself in accordance with the terms of these documents and any changes to them throughout the course of the Republic of Finland's participation in the NATO Mission Iraq.

Your attention is drawn to the fact that the Republic of Finland's contribution to the NATO Mission Iraq is governed by the provisions of the aforementioned NATO-Iraq EOL and supplementary arrangements for operations under NATO Command and Control arrangements only.

In accordance with the provisions of the OPLAN referred at hereafter, the Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) has been authorised by the North Atlantic Council to conduct the NATO Mission Iraq. SACEUR has overall strategic command of NATO Mission Iraq and exercises operational command and operational control following transfer of authority by Nations. SACEUR delegates operational control of forces to Commander, Joint Force Command Naples, (COM JFCNP), who further delegates this authority to the Commander, NATO Mission Iraq (COM NMI). COM NMI, as the in-theatre operational commander, will command the NATO Mission Iraq and synchronise its activities with the Iraqi authorities.

HE 209/2018 vp

With reference to SACEUR's Operation Plan 11200 and any subsequent revision, amendment or replacement of this plan, I seek your agreement that national contingents provided to NATO Mission Iraq, present in the area of operations and having been assessed as capable of performing their assigned mission, are transferred at a minimum of operational control to SACEUR and subject to NATO authorised Rules of Engagement. COM NMI will issue orders to the national contingents, through the chain of command established by COM NMI, and will utilise national contingents in accordance with their capabilities taking into account the advice of the contingent Commander. Non-NATO Nations will retain national command of their own contingents. In this regard, I would like to emphasise the importance of continuity of service of units in the NATO Mission Iraq and to seek your agreement that the Finnish contingent will not be withdrawn without a prior notification of at least three (3) months to the COM NMI, unless otherwise agreed.

Furthermore, I ask you to confirm that the appropriate authorities of your national contingent shall take the necessary measures to assure the maintenance of proper discipline of Finnish personnel, and to exercise jurisdiction, where and when appropriate, with respect to any crime or offence which might be committed by Finnish personnel.

The exchange of NATO classified information between NATO and operational partners will be carried out in accordance with existing security arrangements as agreed by NATO and all participating Nations.

Operational partner nations may address issues of a political nature concerning the operation to the NATO Secretary General.

The financial responsibilities for the participation of your country in the NATO Mission Iraq will lie as follows:

- a. The Republic of Finland shall be responsible for the transportation of the personnel of the Finnish contingent, their weapons and equipment, without cost to NATO, from the designated point of departure to their designated location in the area of operations and return, in accordance with the mutually established rotation schedule.
- b. The Republic of Finland shall be responsible for the provision of food, lodging, petroleum, oil, lubricants and medical care to its personnel in the area of operations as well as basic support, without cost to NATO. Similarly, NATO shall neither provide nor maintain the equipment to be utilized by the Finnish contingent in the performance of its mission.
- c. The Republic of Finland shall remain responsible for the payment to its personnel, without cost to NATO, of the salaries, special pay, benefits, per diem reimbursements, allowances, and other payments which would normally be paid to such personnel when stationed in the theatre area of operations.
- d. The Republic of Finland shall provide its personnel, without cost to NATO, the weapons and other equipment required to perform their mission.
- e. NATO shall provide no payments or reimbursements to the Republic of Finland for the provision of forces to the NATO mission Iraq.
- f. National representation at any NATO Headquarters will be at the expense of the Republic of Finland.

g. NATO Nations and operational partner Nations have agreed among themselves to waive all claims against each other and against other operational partner Nations for damage to property owned or used by, and injury to personnel belonging to, their contingents in the NATO Mission Iraq. By accepting this agreement, the Republic of Finland obligates itself to accept a similar commitment.

h. Operational partner Nations, including the Republic of Finland, and other constituent elements of the NATO Mission Iraq shall be responsible for claims for damages arising out of their acts and omissions and made by third parties from the Nation in which the damage in question occurred. All third party claims shall be processed in accordance with the procedures to be promulgated by COM NMI and submitted for settlement by the Nation responsible for the damage.

Any issues not covered in the present letter remain the responsibility of the Government of the Republic of Finland and will not entail any financial responsibility of NATO or any of the other national constituent elements of the NATO Mission Iraq.

All issues related to the application or interpretation of the provisions of the present agreement will be settled through appropriate negotiations between NATO and the Republic of Finland.

Operational issues related to the Republic of Finland's contribution to the NATO Mission Iraq shall be settled by COM NMI and the Finnish national contingent commander or their designated representatives.

The present agreement may be supplemented by implementation arrangements concluded between the designated representatives of NATO and the Republic of Finland.

I have the honour to propose that this letter and your reply confirming the agreement of your Government to the terms thereof shall constitute an Agreement which shall enter into force on the date of your reply.

Yours sincerely,

Jens Stoltenberg

Her Excellency
Ms. Piritta Asunmaa
Ambassador,
Head of Mission of the Republic of Finland to the North Atlantic Treaty Organization

LUONNOS VASTAUSKIRJEEKSI

Arvoisa pääsihteeri,
minulla on kunnia ilmoittaa vastaanottaneeni 22 päivänä lokakuuta 2018 päivätty kirjeenne, joka kuuluu seuraavasti:

“[lähtevä kirje siteerattuna]”

Minulla on ilo ilmoittaa teille, että maani hallitus hyväksyy mainitun kirjeen, joka yhdessä tämän vastauksen kanssa muodostaa sopimuksen, joka tulee voimaan tämän vastauksen antamispäivänä.

Kunnioittavasti

[allekirjoitus]

DRAFT REPLY LETTER

Dear Secretary General,

I have the honour to acknowledge receipt of your letter dated 22 October 2018 which reads as follows;

“[Quote outgoing letter]”

I have the pleasure to inform you of my Government’s acceptance of said letter which, together with this reply, constitutes an Agreement which shall enter into force on the date of this reply.

Yours sincerely,

[to be signed]

HE 209/2018 vp

NATO
Pääsihteeri
Jens Stoltenberg

SG(2016)0121

15. huhtikuuta 2016

Arvoisa suurlähettiläs,

Pohjois-Atlantin liiton (Naton) ja Irakin välisten suhteiden syventämiseksi ja tien viitoittamiseksi pitkäaikaiselle rakentavalle suhteelle,

jakaen vahvan uskon siihen, että on tärkeää omaksua tehokkaat, nykyaikaiset ja osallistavat toimintaperiaatteet, jotta voidaan varmistaa Irakin ja sen kansan turvallisuus ja vauraus,

tietoisena siitä, että Natolla on 28:sta jäsenvaltiostaan saatavilla sekä siviili- että sotilasasian-tuntemusta, joka voi olla avuksi Irakin tasavallalle sen pyrkiessä luomaan nykyaikaisen ja asianmukaisen kansallisen turvallisuusstrategian ja turvallisuusarkkitehtuurin, ja

viitaten Irakin tasavallan pyyntöön tulla otetuksi mukaan puolustusalan ja siihen liittyvien alojen turvallisuusvalmiuksien kehittämishankkeeseen, tämän pyynnön perustuessa pääministeri Al-Abadin 2. joulukuuta 2014 päivätyyn kirjeeseen, Naton ehdotukseen, joka sisältyy apulaispääsihteerin 31. heinäkuuta 2015 päivätyyn kirjeeseen kansalliselle turvallisuusneuvonantajalle, ja Irakin tasavallan 10. syyskuuta 2015 antamaan suostumukseen toimia yhteistyössä näissä pyrkimyksissä,

minulla on kunnia ehdottaa Naton puolesta seuraavaa sopimusta, jolla määriteltäisiin Naton henkilöstön asema sen toimiessa Irakin alueella ja luotaisiin asianmukaiset edellytykset tämän henkilöstön tarkoituksenmukaiselle toiminnalle:

Naton henkilöstön toimintaan voivat kuulua muun muassa seuraavat tehtävät:

a. helpottaa, tukea ja kehittää Naton ja Irakin välistä vuoropuhelua sekä Irakin osallistumista kaikkeen Naton ja Irakin väliseen yhteistoimintaan, mukaan lukien toiminta Irakin ja Naton välisessä yksilöllisessä kumppanuus- ja yhteistyöohjelmassa,

b. neuvoa Irakin tasavaltaa tarvittavien rakenteiden, menettelyjen ja järjestelyjen luomisessa, jotta Irak voi toteuttaa ja kehittää kansallista turvallisuuspolitiikkaa ja strategiaa,

c. tukea Irakin asianomaisia viranomaisia arvioinneissa, vaatimusten ja ensisijaisten tavoitteiden määrittelyssä sekä sellaisten menettelyjen ja mekanismien määrittämisessä, jotka tarvitaan kansallisen turvallisuuspolitiikan ja strategian toteuttamiseksi,

d. auttaa Irakia kehittämään valmiuksia uhkien arviointiin osana kansallista turvallisuuspolitiikkaa ja strategiaa,

e. toteuttaa ja toimittaa puolustusalan ja siihen liittyvien alojen turvallisuusvalmiuksien kehittämishankkeita Irakin alueella, muun muassa turvallisuusalan uudistuksen, improvisoitujen räjähteiden torjunnan, räjähteiden raivaamisen ja miinanraivauksen, operaatioiden siviili- ja soti-

lasalan suunnittelutuen, sotilaslääketieteen ja lääkinnän, sotilaskoulutuksen, siviilivalmiussuunnittelun ja siviilivarautumisen sekä muiden keskinäisesti sovittavien toimintojen aloilla,

f. osallistaa toimintaan edellä mainittuja tarkoituksia varten asianomaisia Irakin virkamiehiä, myös korkean tason kansallisista turvallisuuselimistä, sekä Irakin turvallisuusalan keskeisiä toimijoita.

Naton henkilöstöön voi kuulua Naton siviili- ja sotilashenkilöstöä, muuta siviili- ja sotilashenkilöstöä sekä asiantuntijoita, joita Nato ottaa palvelukseen, määrää tai asettaa Naton henkilöstöön. Naton henkilöstöön voi kuulua myös henkilöstöä, jonka Naton kumppanivaltioiksi tunnustamat valtiot määräävät tai palkkaavat Natoon ja jonka Irak hyväksyy.

Kaikille Naton henkilöstöön kuuluville myönnetään 18. huhtikuuta 1961 tehdyn diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (jäljempänä ”Wienin yleissopimus”) mukaisesti täysimittaisina sellaiset erioikeudet, vapaudet ja helpotukset, jotka vastaavat Irakiin sijoitetuille diplomaattisille edustajille myönnettäviä erioikeuksia, vapauksia ja helpotuksia. Irakin hallitus helpottaa valtuutettujen viranomaisensa välityksellä kaikkia Naton henkilöstön viisumi- ja tullivaatimuksia. Irak myöntää kaikille Naton henkilöstöön kuuluville yhden vuoden monikertaviisumin, jota Nato pyytää Irakin Brysselin-suurlähetystölle osoitettavalla verbaalinootilla.

Naton henkilöstöön kuuluvat sotilashenkilöt voivat käyttää kansallista sotilasvirikapukuaan sekä pitää hallussaan ja kantaa aseita, jos se on heitä koskevien määräysten mukaan sallittua.

Irakin tasavalta toteuttaa omalla kustannuksellaan kaikki tarvittavat toimet varmistukseen Naton henkilöstön ja sen toimi- ja majoitustilojen turvallisuuden Irakissa sekä Naton paikallisten hankeosapuolten ja paikalta palkatun henkilöstön turvallisuuden.

Nato voi omalla kustannuksellaan täydentää Irakin tasavallan takaamaa turvallisuutta muun muassa palkkaamalla yksityisiä turvallisuuspalvelujen tarjoajia avustamaan Naton henkilöstön ja sen toimitilojen suojaamisessa. Irakin tasavalta myöntää kaikki luvat, joita Naton palkkaamat yksityisten turvallisuuspalvelujen tarjoajien työntekijät voivat tarvita tuodakseen maahan, kantaakseen ja käyttäkseen ampuma-aseita suorittaessa turvallisuuspalveluja Natolle ja Naton henkilöstölle.

Turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisessa tämän sopimuksen mukaisen toiminnan avustamiseksi noudatetaan Irakin ja Naton välillä 21. marraskuuta 2012 allekirjoitettua tietoturvasuussopimusta. Irak pyrkii Naton pyynnöstä tarjoamaan apua Naton henkilöstölle sen viestinnässä ja yhteyksissä irakilaisien kollegojensa kanssa kaikilla tasoilla, sekä Irakin alueella että sen ulkopuolella. Irakin tasavalta voi harkintansa mukaan nimetä yhden tai useamman vanhemman yhteysupseerin avustamaan Naton henkilöstöä sen työssä.

Naton ja Irakin tasavallan väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ratkaistaan Naton ja Irakin tasavallan kesken diplomaattisin keinoin.

Sen toiminnan osalta, jota harjoitetaan tämän sopimuksen mukaisesti joko Irakissa tai muussa valtiossa, sekä Nato että Irak luopuvat kaikista toiseen osapuoleen kohdistuvista vaateista, jotka koskevat jommankumman osapuolen omaisuuden vahingoittumista, menettämistä tai tuhoutumista tai jommankumman osapuolen henkilöstöön kuuluvan kuolemaa tai henkilövahinkoa. Naton henkilöstöön kuuluviin sotilashenkilöihin sovelletaan edelleen kyseisen Naton jäsenvaltion tai Naton kumppanivaltion yksinomaista lainkäyttövaltaa, mukaan lukien kurinpitovalta.

Nato voi Irakin kanssa neuvoteltuaan tarjota Irakin virkamiehille puolustusvalmiuksien vahvistamiseen tai puolustusalaan muutoin liittyvää koulutusta. Irak vahvistaa kriteerit ehdokkaiden valitsemiselle tällaiseen toimintaan keskinäisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Nato pidättää itsellään oikeuden kieltäytyä hyväksymästä ehdotettua ehdokasta. Jos tällainen toiminta sijoittuu Irakin ulkopuolelle, Irak ymmärtää ja hyväksyy, että se on vastuussa viisumien tai muiden lupien varmistamisesta kansalaisilleen ja että kyseinen isäntävaltio voi kieltäytyä myöntämästä tällaisia lupia.

Tämän sopimuksen määräykset eivät rajoita Irakin tasavallan ja joukkoja luovuttavan valtion välillä voimassa olevien kahdenvälisen sopimusten täytäntöönpanoa eivätkä vaikuta niiden täytäntöönpanoon, kun on kyse tällaisten kahdenvälisen sopimusten soveltamisesta kyseisestä valtiosta peräisin oleviin Naton joukkoihin ja sieltä peräisin olevaan muuhun Naton henkilöstöön, mukaan lukien tällaisen kahdenvälisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluva henkilöstö, jolleivat Irakin hallitus ja kyseinen joukkoja luovuttava valtio nimenomaisesti keskenään muuta sovi

Edellisessä kappaleessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

”Naton joukot” tarkoittaa sellaista sotilas- ja siviilihenkilöstöä, lukuun ottamatta hankeosapuolia, sekä sellaisia sotilaskalustoa, ajoneuvoja, aluksia, ilma-aluksia ja kalustoa, jotka kuuluvat Naton johdossa tai Naton toimien tukena toimiviin Naton jäsenvaltioiden maa-, meri- ja ilmavoimiin.

”muu Naton henkilöstö” tarkoittaa Naton ja sen jäsenvaltioiden tehtäviin määrättyä tai palkattua tai Naton palvelukseen otettua sotilas- ja siviilihenkilöstöä, lukuun ottamatta Irakissa paikalta palkattua henkilöstöä, ja

”joukkoja luovuttava valtio” tarkoittaa kutakin Naton jäsenvaltiota, johon Naton henkilöstö kuuluu.

Tämän sopimuksen määräyksiä voidaan täydentää muilla järjestelyillä. Tällaisista järjestelyistä sovitaan Naton ja Irakin hallituksen asianmukaisesti valtuutettujen edustajien kesken.

Tätä sopimusta voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä suostumuksella, ja kumpikin osapuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti, jolloin irtisanominen tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun toinen osapuoli on vastaanottanut tämän ilmoituksen, paitsi niiden määräysten osalta, jotka koskevat vaateista luopumista, riitojen ratkaisemista ja turvallisuusluokiteltua tietoa.

Jos edellä esitetty on Irakin tasavallan hyväksyttävissä, minulla on kunnia ehdottaa, että tämä kirje ja myönteinen vastauksenne siihen muodostavat yhdessä Naton ja Irakin tasavallan välisen sopimuksen, joka tulee voimaan vastauksenne antamispäivänä.

Kunnioitavasti

Jens Stoltenberg

Falih Alfayyad
Kansallinen turvallisuusneuvonantaja
Irakin tasavalta
Bagdad

Your Excellency,

In order to deepen the relations between the North Atlantic Treaty Organization (NATO) and Iraq, and to pave the way for a long-term constructive relationship;

Sharing a strong belief that the adoption of effective, modern, and inclusive policies is an important step to ensure the security and prosperity of Iraq and its people;

Recognizing that NATO possesses expertise, both civilian and military, drawn from its 28 Member States, which may be of assistance to the Republic of Iraq in its efforts to establish a modern and appropriate national security strategy and security architecture;

Referring to the Republic of Iraq's request to be included in the defence and related security capacity building initiative, on the basis of Prime Minister Al-Abadi's letter of 2 December 2014, NATO's proposal contained in the Deputy Secretary General's letter to the National Security Advisor of 31 July 2015, and the Republic of Iraq's agreement to cooperate within the scope of such efforts on 10 September 2015;

I have the honour to propose on behalf of NATO the following agreement to determine the status of NATO Personnel when conducting activities in Iraqi territory, and to create the appropriate conditions for them to function properly:

The activities of NATO Personnel may include, inter alia,

- a. Facilitating, supporting and enhancing dialogue between NATO and Iraq, as well as Iraq's participation in all co-operation activities between NATO and Iraq, including activities within the framework of the Individual Partnership and Cooperation Programme between Iraq and NATO;
- b. Advising the Republic of Iraq on the establishment of the necessary structures, processes and arrangements to enable it to implement and develop a national security policy and strategy;
- c. Supporting the relevant Iraqi authorities in conducting assessments, defining requirements and priorities, and identifying the procedures and mechanisms necessary to implement the national security policy and strategy;
- d. Assisting Iraq to develop a threat assessment capacity as part of the national security policy and strategy;
- e. Implementing and delivering Defence and Related Security Capacity Building initiatives in the territory of Iraq, including in the areas of security sector reform, counter - IED, explosive ordnance disposal and de-mining, civil-military planning support to operations, military medicine and medical assistance, military training, civil emergency planning and preparedness, as well as any other mutually agreed activities.
- f. To these ends, engaging appropriate Iraqi officials, including high-level national security bodies, as well the main stakeholders in the Iraqi security field.

NATO Personnel may include NATO civilian and military staff, and other civilian or military personnel or experts employed by, assigned by or attached by NATO to the NATO Personnel.

HE 209/2018 vp

NATO Personnel may also include personnel assigned or attached to NATO by nations recognized by NATO as partner nations, and accepted by Iraq.

All NATO Personnel shall be accorded the full privileges, immunities and facilities equivalent to those granted to diplomatic agents residing in Iraq, in accordance with the Vienna Convention on Diplomatic Relations done on April 18, 1961 (hereafter, "the Vienna Convention"). The Government of Iraq, through its delegated authorities, shall facilitate all visa and customs requirements for NATO Personnel. Iraq shall grant to all NATO Personnel a one year, multiple entry visa, to be requested by NATO by way of a note verbale to the Iraqi Embassy in Brussels.

NATO Personnel who are military personnel may wear their national military uniforms, and may possess and carry arms if authorized to do so by their orders.

The Republic of Iraq shall, at its own cost, take all necessary measures to ensure the security and safety of NATO Personnel and their premises and places of accommodation in Iraq, and NATO's local contractors and locally engaged staff.

NATO may, at its own cost, supplement the Security and safety provided by the Republic of Iraq, including by retaining private security providers to assist in protecting NATO Personnel and their premises. The Republic of Iraq shall issue all permits and authorizations that may be necessary for employees of a private security provider retained by NATO to import, possess, carry and use firearms in the course of providing security Services to NATO and NATO Personnel.

Any exchange of classified Information to assist in the activities under this agreement shall be in accordance with the Security of Information Agreement between Iraq and NATO, signed 21 November 2012. Iraq shall endeavour, upon NATO's request, to offer assistance to NATO Personnel in communicating and engaging with their Iraqi interlocutors on all levels, either on or outside Iraqi territory. The Republic of Iraq may, in its discretion, appoint one or more senior liaison officers to assist NATO Personnel in their work.

Any dispute between NATO and the Republic of Iraq arising out of the interpretation or application of the present agreement shall be settled between NATO and the Republic of Iraq by diplomatic means.

In respect of any activities conducted under the present agreement, whether in Iraq or in another nation, each of NATO and Iraq hereby waive all claims against the other for damage to, loss or destruction of property owned by either party, or for the death of or injury to any personnel of either party. NATO Personnel who are military personnel shall remain subject to the exclusive jurisdiction, including disciplinary authority, of the NATO member nation or NATO partner nation concerned.

NATO may, following consultation with Iraq, provide defence capacity building or other related training to Iraqi officials. Iraq shall assume the responsibility for establishing criteria for selecting candidates for such activities in accordance with mutually agreed objectives. NATO reserves the right to decline to accept any proposed candidate. Should such activity occur outside Iraq, Iraq understands and accepts that it is responsible for securing any required visas or other permits for its nationals, and that the host nation in question may decline to issue such permits.

HE 209/2018 vp

The provisions of the present agreement shall not limit or prejudice the implementation of any bilateral agreement in force between the Republic of Iraq and a Sending State with respect to such bilateral agreement's application to NATO Forces and Other NATO Personnel from such State, including personnel covered by such a bilateral agreement, unless otherwise expressly agreed between the Government of Iraq and the Sending State concerned.

For the purposes of the preceding paragraph the following definitions apply:

"NATO Forces" means the military and civilian personnel, excluding contractors, military equipment, vehicles, vessels, aircraft and equipment belong to the land, sea or air forces of NATO member States that are operating under NATO command and control arrangements, or in support of NATO activities;

"Other NATO Personnel" means the military and civilian personnel assigned or attached to or employed by NATO and its member States, with the exception of personnel locally hired in Iraq; and

"Sending State" means the respective NATO member states to which NATO personnel belong.

The provisions of the present agreement may be supplemented by further arrangements. Such arrangements shall be concluded by the duly authorized representatives of NATO and the Government of Iraq.

The present agreement may be amended by mutual agreement of the Parties, and may be terminated by either Party by way of written notice, termination being effective 90 days after receipt of such notice by the other Party, save in respect of the provisions governing waiver, dispute resolution, and classified information.

If the foregoing is acceptable to the Republic of Iraq, I have the honour to propose that this letter, together with your reply consenting to it, shall constitute an agreement between NATO and the Republic of Iraq which shall enter force on the date of your reply.

Yours Sincerely

Jens Stoltenberg

His Excellency Mr Falih Alfayyad
National Security Adviser
Republic of Iraq
Bagdad